

Posudek bakalářské práce Alžběty Merunkové „Genderová analýza kritérií pro výběr moderátorů/moderátorek hlavních televizních zpráv“

Téma, jež si Alžběta Merunková vybrala pro svou bakalářskou práci, je aktuální a v ČR prakticky neprobádané, protože genderová analýza médií je zde zatím obrazně řečeno v plenkách. Pojetí teoretické části i analýza prezentovaná v empirické části jsou strukturovány touto volbou a konkrétní uchopení tématu vychází z osvědčených metod uplatňovaných v rámci podobných analýz v zahraničí.

Na úvod lze podotknout, že práce je přehledně strukturovaná a autorka věnovala přiměřenou pozornost formální stránce věci (odkazování, příloha atd.). Nicméně občas se jí do textu vloudila drobná nekonzistence jako když na str. 11 uvádí odkaz na literaturu v poznámce, ačkoliv jinak používá standardní normy odkazování, nebo když se občas objeví mezera mezi slovy navíc a jinde naopak chybí (např. na str. 6 „15.století“ či před dvojtečkou právě na str. 11). Někde zase chybí tečky na konci vět (např. poznámka 5), někde jde o evidentní překlepy (str. 22 „zkušenosti“). Je evidentní, že pozorné druhé čtení by vedlo k odstranění těchto rušivých drobností. Je také správné, že v příloze uvedla osnovu, jež rozhovory strukturovala, ale nebylo asi nutné, aby zde používala různé velikosti písma. Kultura psaného jazyka je na odpovídající úrovni.

Pokud jde o teoretickou část, autorka se zaměřila na témata relevantní jejímu výzkumu a celkově tato část dokumentuje, že se v dané problematice orientuje. Exkurz do mediální teorie staví na klíčových textech (Thompson, McQuail, Croteau a Hoynes) a věnuje se opravdu jen podstatným záležitostem. Totéž lze říci o genderovém rozměru mediálních zobrazení. V těchto pasážích by ale byla na místě větší reflexe používání generického maskulina. Působí obzvlášť rušivě, pokud se v podkapitole 2.3.2.1. Úloha moderátorů a moderátorek v první větě dočteme, že „moderátoři zpráv jsou...“ atd. Autorka se snaží uvádět oba tvary například v úvodu a není jasné, proč v některých pasážích od této praxe upouští?

V empirické části autorka nejprve diskutuje zvolený metodologický přístup a poté nabízí svou analýzu rozhovorů. Věnuje zde dostatek prostoru zásadám vedení rozhovorů, přičemž opět staví na vhodné literatuře. Oceňuji, že se věnuje i úskalím této metody sběru dat a že dává čtenáři nahlédnout i do průběhu rozhovorů. Tento přístup nabízí bezprostřednější a komplexnější vhled do procesu vedení rozhovoru. Tematizace mocenských dynamik je v souladu s feministickými východisky autorčina výzkumu, která však mohla podrobněji vysvětlit, protože na badatelky a badatele v tomto směru kladou vyšší nároky než mainstreamová věda. U obhajoby by mohla tato východiska blíže specifikovat a pohovořit o tom, jak ovlivnily její výzkum (např. vedení rozhovorů).

Pokud jde o analýzu rozhovorů, bylo by asi na místě podrobněji vysvětlit, jak autorka přistupovala ke kódování přepisů a jakou literaturou se nechala inspirovat.

Z diskuse je patrné, že autorka využila poznatků a konceptů shrnutých v teoretické části a dále rozvádí jednoduché kódování, které vychází z kladených otázek. Nicméně v řadě případů svou analýzu rozvádí a není vždy jasné s pomocí jakých kategorií. Celkově se však řazení kategorií a podkategorií zdá smysluplné a pokrývají témata, která by informovaný člověk v této souvislosti očekával. Autorka opět prokazuje odpovídající znalost genderové problematiky a schopnost aplikovat teoretické koncepty na výsledky empirického výzkumu. Z textu je také patrné, že nechala při interpretaci v přiměřené míře inspirovat i jinými metodologickými přístupy, např. diskursivní analýzou (např. str. 52 rozbor označení „holky“).

Analýza je na odpovídající úrovni, ale v řadě případů by jistě mohla jít dále. Nicméně to lze říci o každé podobné práci. Zajímavé jsou i některé závěry, které se netýkají genderové problematiky jako například zjištění, že i pracovníci ČT běžně uvažují o televizi jako o trhu. Prezentovaná analýza působí poměrně uceleným dojmem a jako vedoucí práce jsem velmi spokojen s pokrokem, jaký Alžběta udělala během několikaměsíční práce na své bakalářské práci. Od počátečních nesmělých pokusů se dokázala propracovat k velmi dobrému výsledku.

Pokud jde o obhajobu, byl bych rád, kdyby autorka zodpověděla výše položené otázky a kdyby mohla naznačit možné směry dalšího rozvedení předkládaného výzkumu.

Celkově práce splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci a navrhuji počet bodů 39.

Ing. Petr Pavlík, Ph.D.

12.10.2006

Vedoucí práce